

ogsaa hvilken Erstatning der bør tillægges Fæsterne, saaledes at de derved kunne blive skadesløse. Førind det er skeet og herom foreligger en Afendelse, der i Tilfælde af Paakænde vil blive underkastet en yderligere Prøvelse i Ministeriet, kan man ikke indlade sig paa at meddele Resolution for, hvorledes og inden hvilken Tid de Jorder, der agtes fratagne Gaardene, ville være at tilplante". Ikke desto mindre har nu Stamhuusbesidderen gjort Alvor af at realisere den Plan, og denne er allerede udført med Hensyn til 7 af 20 Gaarde. Han har fraskilt Gaardene deres Gjerdselskove, saaledes at de ikke have Noget at indhegne deres Marker med, og har frataget dem deres Moselodder, saa at de ikke have Noget at brænde, uden hvad de kjøbe. Jeg veed ikke, om Forordningen hjemler den Antagelse, at der ved en Gaardmandsfamilies Underholdning ikke forstaaes Andet end det Korn, som avles paa Marken. Nei, jeg skulde dog tillade mig at formene, at Ordet "Underholdning" maa tages i en videre Betydning. Skjønt det nu allerede er 10 Aar siden, at der blev gjort Begyndelse med den omtalte Fraskillelse af en Deel af Jorderne — en Fraskillelse, der med Hensyn til enkelte Gaarde ikke er ubetydelig, idet den endogsaa kan overstige $\frac{1}{4}$ af det hele Areal —, er dog kun en Deel af det fratagne Areal bleven beplantet med Skov; en Deel af Jorderne drives under Hovedgaarden, hvilket, efter som jeg forstaaer Anordningen, er ulovligt. Dette skeer nemlig paa den Maade, at en betydelig Deel Skov, som groe i Mosen, og som tidligere have givet Bønderne en betydelig Indtægt, nu deels blive førte til Hovedgaarden og deels solgte ved offentlig Auction. Over Mosen disponerer han paa den Maade, at han udleier Torvefæker og beholder Indtægten. Der bliver endogsaa slaaget Græs der, og man har Exempel paa, at der fra en eneste Gaards Lod er kjørt 5 Læs Hø til Hovedgaarden. Det forekommer mig at være ulovligt. Jeg har foruden dette Andragende modtaget flere Klager fra enkelte Mænd, og hvis den ærede Formand tillader det, skal jeg saaledes tillade mig at oplæse et Brev.

Formanden: Jeg troer dog ikke, at det er værd, at den ærede Rigsdagsmand gaaer saa meget ind paa saadanne Enkeltheder, da det jo er Sagen i sin Almindelighed, som foreligger. Naturligvis er den ærede Rigsdagsmand berettiget til at paaberaabe sig Exempler, hvorpaa han støtter sin Formening om Sagen selv; men ved at henvise til, hvad der foregaaer i det virkelige Liv, maa der iagttages Begrænsning, saaledes at man ikke gaaer for meget ind i Enkelthederne, og det forekommer mig, at den ærede Rigsdagsmand allerede temmelig meget har bevæget sig paa Enkelthedernes Omraade.

Jagd: Ja, det, jeg vilde fremføre, er Ting, som staae i den væste Forbindelse med Sagen, og dersom jeg ikke maa oplæse det ordret, skal jeg søge at give det i Uddrag, saa godt jeg kan. Der er saaledes en Fæster, der skriver, at hans Gjerdselskov har fra Aarhøds Tid været benyttet udelukkende som saadan, og at de enkelte smaa Ege og Bøge, der ere i Skoven, ere blevne regnede med blandt Gjerdslet. Der er nu den Bestemmelse i hans Fæstebrev, at han skal være de Forandringer underkastet, der maatte være nødvendige til Skovens Conservation, og i Gehold til denne Bestemmelse har Stamhuusbesidderen for nogle Aar siden forbudt ham at hugge Eg og Bøg og kun tilladt ham at hugge Hæsel efter Udviisning. Efterat denne Udviisning var skeet i Foraaret 1864, kom Militair-etaten og borttog al Gjerdslet i hans Skovlod, baade den, der var udviist, og den, der ikke var udviist, for at bruge den til Skandsekurve. Stamhuusbesidderen lod strax Skaden syne, og den Sum, hvortil den blev vurderet, puttede han i sinomme, og da Fæsteren henvendte sig til ham om idetmindste at faae Erstatning for det Aars Udviisning, fik han Afslag med den trøstende Tilføiing, at det havde været hans egen Sag at passe paa. Som et Curiosum eller yderligere Deviis paa denne Herres Nidkjærhed, skal jeg endnu tillade mig at anføre, at han endogsaa har tilladt sig Politimyndighed paa sit Gods, idet han havde ladet anholde en Skovtyv og uden